

my jejich plodiny úplně bez
upouštíme.

to nazývají listy demokratické
h mluvkové hmbukem! Kde
sem ten hmbuk spodiř, to
nikdy nevyšvitili. Vřak
kdo jen trochu o tom přemýš-
šel přijíti k poznání, že nejen
to šedý hmbuk, nřbrž i to jest
vřhoda, že reciprocitou mů-
žeme jen střkřvat, ale nřja-
přřborem, nřjakřm pšdem nřco-
si, neb si co zadati.

měli bychom a tohu, kdřž by
roniti nebylo? Byla li pro nřs
vřhoda v tom bychom přřpo-
sem cukr a ostatnř jmenovanř
vy jinřch zemř řplně volně a
la a naproti tomu ty zemř okř-
na plodiny nřs cto podle svř-
ti? Kde byl by v tom nřjakř
Anob, kde je jakř řkoda neb
a, neb hmbuk v tom, kdřž my
m jinř zemř donutit, aby po-
ly nřm aspoř řstřtnř podř-
h vřhod, jakř my jim poskytu-
plně? Nechtř si jakkolivř a s
nokoliv stanoviska o tom uvaž-
řdy musř se přřjiti jen k jednř-
ce, že reciprocita pouze jen
přch přřnřti nřm mřže a musř.
ak vzdor tomu nazřvali ji de-
ratř hmbukem, nřmajřce pra-
řho dřvodu tak řiniti, než jen
ř, že bylo to opatřenř republi-
kř a že demokratř, co strana
řilnř, musř břti proti vřemu, co
ha druhř podnikř, at to jakkoliv
dobř a prospřsnř. Vřak na
nepřřstali, nřbrřz usilujř o od-
přnř reciprocitu, kterř je řastř
na McKinleyho, ař tato dobř
řvdřřila a ř třm dopustili by-
n se vřerolomnosti.

o zřkonu reciprocitřm uzavřel
ident Harrison smlouvy skoro se
ni jřhoamerickřmi republikami
ř Franciř, Nřmeckem a Rakou-
a. Smlouvami třmito otevřely
nřm novř trhy. Nřmecko a
acie zruřily svř zřkazy proti př-
e americkř vřpřoviny.
řechny jřhoamerickř republiky,
jako i vlřdy evropskř, a nimiř
se smlouvy reciprocitř, vykazu-
zřstřnř obchodu s Amerikou.
nřs vřvoz i do Braziliie vzřstř
ř, vzdor tomu, že tam panuje re-
ce. Kdeřto nřs vřvoz do Evro-
roce 1893 byl o 190 milionř
řv menř než v roce 1892, křsel
že jen o přl milionu do zemř jř-
nerickřch.

nřsledujř tabulce podřvame
řvnřnř vřvozu z Ameriky do
řh zemř s nimiř mřme smlouvy v
1889, před reciprocitou, jakoř i
oce 1893 a třž přřmřr za lřta
ř2 a ř3. Podřvame řřalice ty-
vřrořnř zprřvy statistickř kan-
ře a ř Statistical Abstract:

řtřty	1888	1893	Přřmřr za 3 roky re- ciprocitu.
řemala.....	968,891	1,713,142	1,831,240
řuraz.....	518,973	442,967	501,656
řargua.....	900,813	812,654	1,197,285
řador.....	600,884	1,118,064	1,175,691
Zřp. řnd.....	8,197,093	7,912,341	8,484,528
Domingo.....	1,150,651	1,108,733	1,029,282
ř.....	11,297,198	23,604,094	17,718,703
řto Rico.....	2,175,485	2,592,788	2,474,584
řille.....	9,276,511	12,339,584	13,397,259
ř Guiana.....	1,643,249	1,953,012	1,861,635
řusko.....	736,052	542,073	1,127,045
řelio.....	44,120,641	46,006,448	68,008,782
řecko.....	68,002,594	81,992,574	93,436,529

řydřti z toho, že vřvoz nřs do
řh s nimiř mřme smlouvy recipri-
nř byl roku 1893 o 31 milionř
řř než roku 1889 před reciprocitř-
ř a ve třř letech trvřnř reciprocitř-
ř byl přřmřrnř o 61 milionř každo-
řnř vřtřř, než před reciprocitou.
A vřř třmto řspřchřm hodlajř
ře demokratř zřkonem Wilsono-
řm zruřiti prospřřnř zřkon reci-
pocitř to jest vřru jiř vřce než
řpotou a fanatismem, to jest hřř-
řm na nřrodu přchanřm. Ved-
řho ovřem i to padř na vřhu,
řy zruřenřm reciprocitu zruřeny
ř i smlouvy s onřmi zemřmi před
ř3 lety uzavřenř, coř by dřvalo
řnř řvdřřectvř o spolehlivosti nřř.
řarř zemř chtřla by pak s nřmi
řvy uzavřrat, kdřž je v zřpřtř

Jak pokračují tam a jak tady.

Zajímavř jest pozorovati a po-
řvnřti jak pokračujř v přaci svř
katolři na podnřt duchovnřch
svřch, a jak oproti tomu svobod-
mřslnř pokulřvame. Co chtř knř-
ři to se stane, přřpřvky se schřtř
na kostely snřle, nřlli a nřs na
nejřstřchnřjř řđel nřrodnř. V
poslednř dobř pak zvlřřtř klerika-
lianismu v řechřch ař nřpřdnř po-
stupuje, snař se domoci nřvlřdy
v každřm ohledu, přřpřobř se i
socialismu, přřpřobř se i pomř-
řřm jakřmkoliv, jen kdřž kyne nř-
dřje na prospřch posřđřjř. Ano,
ř nejnovřjř dobř postupuje i
vřstřnřm řasopisectvem. A ku po-
řdivu spřsobř tohoto postupu kleri-
kalismu v řechřch proti stranř
svobodomřslnř, ař nřpřdnř nřpo-
dobř se i v třto nřř novř vlasti,
kde přřpřnřm knřřstvř stavř se ve
vřem řjvnř hranice mezi lidř řeskř
— katolickř a svobodomřslnř, ano
i evanjelickř a to co mořnř nřpř-
nřjř. Kdřby tomu tak nebylo
nemohl by břti ař nřpřdnř po-
katolickřch řasopisř v dobř po-
řđřjř se vyskytouvřti, ty dojistu
majř svř řđel a svř programy!

Nenř pochyby, že se řinř knřř-
stvo, jak ve vlasti, tak i zde mezi
nřmi a řvdřř hlavu. Nenř ovřem
nebezpřř, že by mohli zejmřna
zde opanovati, ale je tu obava, že
by takř proud se mohl zmocit as-
poř na tolik, že by ohrořoval zřř-
nř vřvoj a pokrok lidu, kterř by se
jimř ovlřdřti dal. Postup kleri-
kalismu v řechřch v dobř nynřjř
přřtřř se Brynychovi, znřmřmo to
nepřřtřli vřch co jest nřrodnřho a
podle jeho vzoru zřřđili se rozhod-
nř i řestř knřři americkř, povřřř-
me-li jak dovedli se jen v novinřřnř
ř zmocit, jak dovedou lid svř
ovlřdřti. Poznřli vliv novinř i
břou se cestou svobodomřslnřmi
jim oznařenou a po lřta zejmřna v
zemř třto sledovanou a vřlivem třm
vřřkerř spoleãnř přaci nřrodnř
přkřřř, nechtřce se řčastnřti a po-
řđletu na ničem co zrovna ve zna-
menř křřže se nedřje. A jakř nř-
přznř jest podobnost v tom jejich
postupu, jakř doma tak i zde!

Tak v řechřch od nastoupenř
biskupa Brynychy v Hradci Krřlo-
vř rozpořal se vřbojnř postup kleri-
kalismu na řeskřm vřchodř po
celř řřfe. Klerikřlnř agitaci roz-
přoudil biskup Brynych nejprve
visitacřnřmi cestami po celř diecesi.
Navřřtil velkř mnořstvř farnřch
osad a mřst a vřde dlouho před
nřvřřtřvou řinřny od mřstnřho du-
chovenstva rozsřhlř přřpravu, aby
uvřtřnř bylo co nejvelkolepřjř.
Někde i Sokolovř vytřhli vřtřti
Brynychy.

Po uvřtřnř Brynych z pravidla
řhromřđřenřmu lidu křzal v
každřm křzřnř svřm řtořil bez-
ohlednř na stranu svobodomřsl-
nou, nazřval ji ruřitelkou nřbořen-
stvř a vyzřval přřtomnř lid, aby
ohřdřil se pevnř proti nebezpřř-
stvř, jakř přř z její strany nřbořen-
stvř řřmsko-katolickřmu hřořř. Ob-
řahem jeho vanula vřak i nřbořen-
skř nesnřřenlivost proti vřznřnřm
jinřm.

Krřtřce po svřm nastolenř vydal
ku knřřstvř diecese krřlovřhradř-
ckř ordinariřtnř list, v nřm ustano-
ven celř plřn, jak se strana kleri-
křlnř mř organizovati: Duchovenstvu
odporouř, aby hledřlo se dostat do
vřboru vřch spolkř, buř jako
předsedovř neb řlenovř vřboru;
knřři majř břti řleny i třch spolkř,
ř jejichř tendencř nesouhlasř, aby
tam ve smřru klerikřlnřm přsobili.
Duchovenstvo mř mřti přřmou
řčast a vřiv v zřležitostech ob-
řnřch, mř znřti i pomřry rodinnř,
smřřlenř jednotlivř. Kdo by ne-
byl přřtelem klerikalismu, mř břti
zřskřnř vřřdnostř, proteřovřnřm, po
přřpadř i — penězi. Knřř mř př-
covati v tom smřru vřde; ve
řpovřdnřci, přř křzřnř, ř spole-
nosti.

Brynych odporouřoval knřřstvř,
aby proti knřze stavřli knihu, proti

slovu slovo, proti penězřm po-
nřte.

Oblasem ordinariřtnřho listu byl
i přvnř jeho pastřřřskř list, v nřmř
přřmo obřlajř, co vř ve svř die-
cesi hodř podniknouti. Knřřstvo
vřřmřti si mř i řřnitivta, a v prav-
dř zřkřřđajř se novř a novř jedno-
ty tovřřřkř a p.

Přř svř řinnosti obřřel se Bry-
nych, dala li by se pro jeho plřny
řřkřti řast řurnalistiky v jeho
diecesi a takř dlouho nehledř i
nřřl a postupuje třř vřbojnř i no-
vinami.

A hle, a nřs nenř jinřde. Knř-
ři jsou opatřni a chytři, dovedou
plouti a přoudem doby, dovedou
mřvřti o sociřlnř otřzce, jen kdřž
řřlnřkř schřze odbřřř v nedřli odp.
a dopoledne jde do kostela, dove-
dou uznřvati velkou tu nřř repu-
bliku, ale přř tom střle a střle křdo-
vř pokroku řklady a zřřřřjř ji-
ho rychlřjř tok. Svobodomřslnř
majř spolky sokolskř, oni zalořř
ovečkřm svřm podobnř spolky řř-
stř katolickř, oni majř střlece, třto
zalořř spolky rytřř, tam majř
spolky řřlnickř, tu snař se jř
souřřđiti unie řřlnřkř katoli-
ckřch od dřvna, ti vřřř i socialismu,
oněm křže se o katolickřm
socialismu, jehoř Jeřř přvnř byl
přvodcem a p. Noviny se vykupa-
řř, ano i dennř listy katolickř se
zřklřđajř a tak bařty katolickř pro-
ti nřrodnřm se stavř, aniř fanřli-
ckřřstvř se přř tom třeřa vyhřbati.
Hlavnř zbranř ovřem jsou peníze.
Za peněze koupř vř. Na svř
přdnřřky a veřery lřksřjř buchtř-
mi a křvou, do svřch katolickřch
besed a jednot řastřmi plesy a ta-
nečnřmi zřbavami. Kdo byl jed-
nou tak neřřstaven, že přřjal od nř-
jakřho knřze starř kabřt, mřže
břti ujřřten, že se mu to s vřřtkou
nevřřčnosti někdy vyřte.

A nejen tak, ale i jinak se
vzmřhajř vřivy jejich a agitace me-
zi vřřřm lidem a jest jen
litovati, že na druhř stranř, totřž
na stranř nřř, dosti lhostejnř k
postupu tomu se přřhlřřř. Jinak v
řechřch, tam dobrř kniha a řivř
slovu vřdy stojř na pevnř střři, u
nřs řel tak nenř a řistř svobod-
omřslnřch listř v pomřru den ze
dne ubřvř, ustupujřce tendencř bez-
barvř.

Vítěz bez výstřelu.

— Ruskř "řvřt" přře:
Přřtelř i nepřřtelř Ruska přřznř-
vajř mu, že ono upevnřlo mřr a za-
brřnřlo vřlce. Prohřřajře to i vřnřř-
livř Francouz, i chladnř Angličan, i
vypořtřvajř Nřmec. Přřsvřđěnř, že
evropskř mřr spořřivř v dobrřch ru-
kou, v rukou humanřnřho a modřřho
cara Alexandra III., řđřli nejen ev-
ropskř tisk, nřbrřz i střtnřci a vlřdnř
orgřny celř zřpadnř Evropy. Jakř
to přřvrat v obecnřm mřnřnř! Dřvno
liř tomu co trojspolek, uzavřenř
proti Rusku a jeho přřrozenřmu spo-
přnř, Franciř, třmřř den co den po-
řřđal nřjakou nřm nepřřtelskou de-
monstraci za třm řčelem, aby zranil
ruskou nřrodnř hřdost! Vřřichni
majř v pamřti i vojenskř manřvry
přř nřř hranici, i podnřřcovřnř Ko-
burgovř a Stambulovřch. A nřjednou
vřřce se promřnilo. Cřsar nřmeckř,
ř vlastnř sobř vřnřřlivostř a energiř,
postavř se v řelo třch, kdo vyhledř-
vajř sblřřenř s Ruskem; on přřtrř po
každřm přřředku, aby se mohl Ru-
sku zavřřřiti. V Anglii pospřřhajř
prohřřiti, že chovajř k Rusku dřvř-
ru a sympati, kterřm jsme dřvno
odvřřli. Rakouskř vlřda pospřřhř
uzavřřř s nřmi aspoř dočasnou do-
hodu. I Turci snař se nřm zavřř-
řiti, odvřacejřce svou ochranou ruku
od Stambulova. Nřrodnovř evropřř,
přřnouřř po mřru, upjali zřaky svo-
je na sever k tomu střtu, kde panujř
pokoj a pořřdek, kde řovnimř ustou-
přli mřsto rozvaze a vřřřřm human-
nřm citřm ke vřemu řlovřčenstvu.
Ruskř car, Rusko a mřr stali se po
vřem svřtř synonymy. Dřvno Rusko

nezajřmalo jak popřednřho mřřta
mezi evropskřmi střty v mezinřrod-
nřm ohledu. Ojeho přřřenř schřřejř
se vřřehni, nevyřřmaje ani třch
Němčř, kteřř jestř nedřvno probř-
řovřnř s pathosem, že Nřmecko nřko-
ho se neobjřřomř bohu.

Čřm vysvřřtřti tak nřhřř přřvrat?
Ovřem nejprve moudrou politikou
cara Alexandra III., jenř v jřřtř dobř
nepodřdal se ujřřřovřnř o nřmeckř
lřsce a rovnřř bez povřřimnřtř řř-
stavř i marnř jejich břřnřnř řavř.
Jřdou po pevnř vřznřřenř cestě —
upevnřt nejprve mocnřřstvř vnitřř a
pak hledati sblřřenř s přřrozenřmi
spojenř — nřř vlřda dosřřřla řkř-
řch vřřledkř. Ona nechala břti i
bulharskř intriky, i Bismarkovo do-
řasovřřstvř, a zoenřhla dodala ru-
skřmu střtu takovř sly, že mu ne-
břřřřili ani takovř liveřnř pohromy,
jako hřad a cholera, nezřřstavřře
stop ani na řnanecch ruskřho střtu,
ani vřřec na jeho mohutnosti. Ru-
sko platř nynř za nejmocnřjř střt
svřta. Nedoknřtelnost jeho hranic
jest řplně zabezpeřenř od koalice
vřř Evropy, spolkem s nřm přřnř se
Francie, nevyřřmaje ani třch kraj-
nřch řivř, kterřmi zemř ta se hemřř
a kterř ve zřřřdy stojř proti monar-
chickř vlřdř. Ze vřch Evropanř
Němci přvnř promřovřli o nřšem
přřvu na přřlivy z řernřho moře do
řřřřozemřnřho a na vřiv v zemřch
balkřnskřch. Ano i Angličanř
smřřujř se s nřřm kulturnřm poslř-
nřm v řřřdnř Asii. Nadřje me se,
že za nedlouho i otřzky bulharskř a
arbskř, dřvno deronřř se na řadu,
rozřřeny budou tak, jak toho vřř-
đuje přřvo a spravedlnřst a spoko-
jenost Evropy.

Odzbrojenř.

(z Nřrodnřch Listř.)

Vřak se jestř pamatujř řtenřři,
jak to vypadalo ve vysokř politice
před nedřvny mi lety. Tentokřte
tak asi po poslednř vřlce ruskoturec-
kř, po tragickř smrti care osvoboditě-
le — tenkrřte v dobř nejvřřřřho
rozkvřtu nihilismu, tenkrřte vřřceka
vřřđelanř a rozumř se, že neomylnř
zřpadnř Evropa den jak den zazna-
menřvala nejen každou, udalost v
Rusku na vrub 'nihilismu,' ale ne-
dočkavř vystupovala na cřpky stř-
vřřkř svřch, brzoli se to tam k třm
'řlinřnřm nohou' sesuje!
Zatřm nadeřlo jřř patnřřtřřtř vlř-
dy nynřjřřho cara Alexandra III. a
vřřvdouřř panř Evropu zatřm omř-
zelo pohřřřti do Ruska, ano v ne-
dočkavřti svř řřhla ku přřředku
vřřdatnřjřřřmu, aby urychlřla rozvoj
udalostř — zavedla si pořřdnř a řř-
kladnř vřřobecnř odzbrojenř.

Čřtenřři a zvlřřtř přřni poplatnřci
rovnřř se pamatujř, že toto obdobř
vřřobecnřho ozbrojenřho mřru takř
jřř trvř hezky dlouhou dobu a že
střle jestř nikdo nedovřde přřsnř a
urřitř vylořiti, proř jest přřce o za-
chovřnř vřřobecnřho mřru tak nř-
kladnou, kdřž vřřichni i trojspolek i
dvojspolek (tak se aspoř vzřjemnř
pomřr hlavnřch evropskřch střtř do
nedřvna jestř nazřval) nic jinřho
neř mřru si nepřejř.

Dobřrckř vřřejnř mřnřni konečně
přřviklo i takovřto podivnř formulř
ozbrojenřho mřru a kdřž před mřlo
lety pořřalo se řeptati, že Italie nestř-
řř ũ zbrojiti, ano kdřž se pořřalo
napovřřiti cosi i o zmřnř přřvenřvř
ve trojspolku a kdřž nad to ruch
anarchistickř na zřpadě v dostřřřch
s ruskřm nihilismem zřřstř nepo-
chybnřm vřřezem — tu i toto znepo-
kojenř mřnřnř pořřnřlo chřpati
smysl hřřsanř mirumilovnosti a kdřž
pak dokonce i mezi přřdnřmi domř-
řmi soupeřř Ruskem a Nřmeckem
dořřlo v tomto mřřeci ke shodř přř-
řelskř v otřzce upravenř obchodnřch
a hospodřřřskřch stykř obou střtř,
tedy v otřzce, jeř se pokřřđř v mo-
dernř politice za otřzku nejpřřdnřjřř

a nejdřřleřitřjřř — totř jako by se to
rozumřlo samo sebou, že bude mřr
evropskř zachovřnř aspoř na celř
dalř destřletř a nřkdo se ani skoro
nedřvřl dotřřřřm slavnostřm ova-
řřm, jeř se řđily na doklad shody v
Petrohradě a v Berlindř.

A sřria ve smřřsly a v řřchru třto
nřřady mirumilovnř rozřřřila se o
svřtřch velřkonocřnřch radostř
svřř, že krřř dřnskř přřřřmaje di-
plomata řřpanřřkřho pouřřil třto přř-
řřřitřti, aby přřřřavřl vřřejnost na
neobyřřejnř dřřřřřř řřmřř, řřřř se
zanřřt vřřle Ruska i nřkolik jinřch
střtř, hodlajřce navřřhnouti aspoř
řřstřřnř odzbrojenř a vřřvřti tak bř-
menř vřřřřřm jřř nřrodnřm.

Krřř dřnskř zejmřna vřřdi mezi
střty třmi i Italiř, Rakousko Uhersko
a řřpanřřsko, jeř se sblřřřlo s Franciř.
Střty tyto samy o sobř by střřřly,
aby provedly vřřli svou, ale krřř
dřnskř napovřřđil takř, že car řřřnř
vřř, aby myřřlenka řřstřřnřho od-
zbrojenř se provedla, přř řemř vřř-
slovnř vřřomenuto i cřřřř Vřřlřma,
o nřmř je znřmo, že v poslednř dobř
opřtnř se prohlřřil pro politiku mř-
ru.

Projev krřle dřnskřho jest vřak i
jinak vřřce pozoruhodnřm Stalt
se v okamřřku, kdř sloupec řasopisř
evropskřch naplnřny jsou zprřvami
o schřzi care ruskřho a cřřřř nř.
meckřho, jeř se mř odbřřvati jestř
letos.

Otřzka řřstřřnřho odzbrojenř ob-
jevuje se tudřř spolu jako nejdřřleřitř-
třjřř přředmřt, o nřmř oba nejmo-
nřjřř panovřřci na schřzi tř pojed-
nřjř.

Znřmo, že schřze takovř břvajř
pouřřm zpečetřnřm dohodnřti, jeř
se jřř přřdem přřřřavřti; nuře, pro-
jev krřle dřnskřho, tak blřzkřho
politice dvora carskřho, jest zřjistř
řřřřnřm zahřjenřm řinnosti pro
myřřlenku odzbrojenř.

Politikovř starřho řřzu, kteřř bez
pouřřit hrubř sly nedovřdou si po-
mysliti mořnost řřdnřho opravdovř-
ho řřřřch, politikovř starř řřly,
jeř vřde ve zmatek pouhř novř
řlohovř obrat — byř za nřm vřřela
vřř jřř bezpočtuokrřte vyslovenř,
politikovř tacř budou se ovřem třzati,
jak se to shoduje s nedřvno přřdlo-
hou nřmeckou o rozmnořenř brannř
moci, jak se snahou Anglie, aby se-
střřila svř loďstvř, jak s otřřřenřm s
řřřřřm na vojsko v Italiř?

Nuř, tu budiř přřpomenuto, že
vřřceky tyto nřmitky nevylořujř moř-
nost takovř přřřtelckř dohody, kterř
pro jednotlivř střty mř vřřřř cenu,
neř znřmř vřřředkř krvavř vřřly.
Znřmř ruskř politikovř spisovatel
Novikov pravř ve svřm poslednřm
řřisu, že doba vřřle a hrubřch přř-
střředkř v politice evropskř jřř minu-
la, vřřka že obmezenř bude pouze
řčely kolonisařřnřmi, majře spřře řřz
policejnřho opatřenř ku zabezpeřenř
zahrřnřřho obchodu.

Nechceme sice bezpodmřnečně po-
depsati slova ta ale přřpominřme, že
i cřřř Vřřlřm v jednom ze svřch ne-
dřvnyh projevř vyřkl v popřřđř —
osadřř politiku Nřmecka, dolořiv,
že Evropu čekř spoleãnř řkol.

Jakř asi?
Jest to vnitřnř usmřřenř duchř řř
soutřř Ameriky s Evropou, řř obř
spoleãnř?

Starřř pamřtnřci snad takř pocřřř
dech někdejřř svřtř alliance.
Nřr. Listy.

Obřřřel — na svřt. vřřstavř
DR.
PRICE'S
CREAM
BAKING
POWDER
Nejdřřleřitřjřř : přřřřvenř.
Cřřř přřřkř z vřřnřho kamene. Přřřř Am-
monia, kamence a jinřch neřřřtř.
—PO SE ROKU V POPřEDř